

Vägplan

E45/E16, väg 947 Östmarkskorset

Torsby kommun, Värmlands län

Trafiksäkerhetsanalys

Projektnummer: 160202

Datum: 2018-09-26

Trafikverket

Postadress: Hamntorget, 652 26 Karlstad

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Trafiksäkerhetsanalys - E45/ E16, väg 947 Östmarkskorset

Författare: Elin Lund

Dokumentdatum: 2018-09-26

Ärendenummer: TRV 2017/79800

Version: 1.0

Kontaktperson: Jonas Brandt, Trafikverket

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
UTGÅNGSPUNKTER FÖR TRAFIKSÄKERHETSANALYSEN	4
Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/96/EG	4
Vägsäkerhetslag, SFS 2010:1362	4
Vägsäkerhetsförordning. SFS 2010:1367	5
Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vägsäkerhet, TSFS 2010:183	5
INLEDNING	6
FÖRUTSÄTTNINGAR	6
TRAFIKSÄKERHETSSITUATION	8
ALTERNATIVET	9
Beskrivning	9
Trafiksäkerhetsmässiga konsekvenser	10
SLUTSATS	11
ATT BEAKTA I FORTSATT PROJEKTERING	11

Sammanfattning

Korsningen E45/E16 och Östmarksvägen/väg 947 bedöms ha bristande trafiksäkerhet och framkomligheten för trafik som korsar eller ska köra ut på E45/E16 är begränsad. Under de senaste tio åren har det skett ca 1 trafikolycka per år. Enligt VGU bör risknivån minskas för att vara acceptabel, mindre än 1 eller helst mindre än 0,5 genomsnittsoolyckor per år. För att uppnå en trafiksäker miljö behöver korsningen E45/E16 och Östmarksvägen/väg 947 byggas om.

Utgångspunkter för trafiksäkerhetsanalysen

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/96/EG

Den 19 november 2008 antogs EU-direktivet om förvaltning av vägars säkerhet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/96/EG av den 19 november 2008 om förvaltning av vägars säkerhet). Direktivets syfte är att med hjälp av olika åtgärder erhålla säkrare vägar i medlemsstaterna. Enligt direktivet måste alla länder fastställa och genomföra metoder för trafiksäkerhetsmässiga konsekvensanalyser, trafiksäkerhetsrevisioner, förvaltning av vägnätets säkerhet och säkerhetsinspektioner.

Direktivet tillämpas på TEN-T (transeuropeiska) vägnätet. Direktivet och lagen omfattar vägar eller vägprojekt som ingår i TEN-T-vägnätet oberoende av om de håller på att utformas, byggas eller är i bruk. Säkerhet ska vara en integrerad del av all planering, utformning och drift av väginfrastrukturen.

I Sverige har direktivet lett till att följande nya lagar, förordningar och föreskrifter antagits:

- Vägsäkerhetslag (2010:1362)
- Vägsäkerhetsförordning (2010:1367)
- Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vägsäkerhet (TSFS 2010:183)

Vägsäkerhetslag, SFS 2010:1362

Vägsäkerhetslagen innehåller bestämmelser om väghållarens skyldigheter i vissa fall och syftar till att öka säkerheten för vägtrafikanter. Lagen trädde i kraft 19 december 2010 och gäller de vägar och vägprojekt som ingår i TEN-T-vägnätet i Sverige.

Vägsäkerhetslagen innehåller bland annat bestämmelser om trafiksäkerhetsanalys. Enligt vägsäkerhetslagen är en trafiksäkerhetsanalys en strategisk, jämförande analys av de effekter ett vägprojekt har på vägnätets säkerhet. Vidare framgår att för varje vägprojekt skall väghållaren göra en trafiksäkerhetsanalys. Analysen skall innehålla en beskrivning av de överväganden som gjorts i fråga om trafiksäkerheten. Denna analys finns dokumenterad i den tidigare upprättade förstudien.

Vägsäkerhetsförordning. SFS 2010:1367

Vägsäkerhetsförordningen innehåller föreskrifter om tillämpningen av vägsäkerhetslagen. I förordningen står att en trafiksäkerhetsanalys skall innehålla en beskrivning av den aktuella trafiksäkerhetssituationen, de trafiksäkerhetsmässiga problemen och de mål som skall uppnås med vägprojektet.

I trafiksäkerhetsanalysen ska även ingå en konsekvensanalys av de alternativ som föreslås, en jämförelse av alternativen och en beskrivning av det bästa alternativet. Denna konsekvensanalys genomfördes och dokumenterades i den tidigare upprättade förstudien.

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vägsäkerhet, TSFS 2010:183

Transportstyrelsen har tagit fram föreskrifter som innehåller bestämmelser om tillämpningen av vägsäkerhetslagen och vägsäkerhetsförordningen.

I föreskrifterna står att en trafiksäkerhetsanalys skall senast vara genomförd innan vägplan kungörs. Vid genomförandet av trafiksäkerhetsanalysen skall i tillämpliga fall följande faktorer beaktas:

- Dödsoffer och olyckor, minskningsmål jämfört med om ingen åtgärd vidtas.
- Vägval och trafikmönster.
- Eventuell påverkan på befintliga vägnät.
- Vägtrafikanter, inbegripet oskyddade trafikanter.
- Trafik.
- Säsongsmissiga variationer och klimatförhållanden.
- Förekomsten av ett tillräckligt antal säkra parkeringsplatser.
- Seismisk aktivitet.

Inledning

För att öka trafiksäkerheten och minska olycksrisken i korsningen på E45/E16 och Östmarksvägen/väg 947 ska korsningen byggas om och en vägplan ska tas fram. Åtgärder som ska utredas och planeras är ombyggnad av korsningen E45/E16 och Östmarksvägen/väg 947 från dagens fyrvägsskäl till två förskjutna trevägskorsningar med separata körfält för vänstersvängande trafik från E45/E16. Östmarksvägens anslutning till E45/E16 kommer flyttas söderut. Väg 947 kommer att breddas och kompletteras med ett separat körfält för vänstersvängande trafik in till handelsområdet väster om E45/E16.

I planeringsarbetet har följande mål formulerats för åtgärderna:

- Ökad trafiksäkerhet – färre dödade och svårt skadade avseende både fordonstrafik och oskyddade trafikanter.
- Oförändrad framkomlighet på E45/E16.
- Ökad tillgänglighet till bostadsområden, handelsområden och Torsby centrum.

Denna trafiksäkerhetsanalys omfattar befintlig trafiksäkerhetssituation i korsningspunkten E45/E16 och Östmarksvägen/väg 947.

Förutsättningar

Projektområdet ligger i Torsby tätorts nordvästra del.

E45 och E16, som har gemensam sträckning mellan Torsby och Malung, är viktiga nationella transportstråk för långväga person- och godstransporter. E45 sammanbinder södra Sverige med Norrlands inland och E16 förbinder Oslo med Gävle via Värmland och Dalarna.

E45/E16 är utpekade riksintressen för kommunikationsleder enligt 3 kap 8 § Miljöbalken.

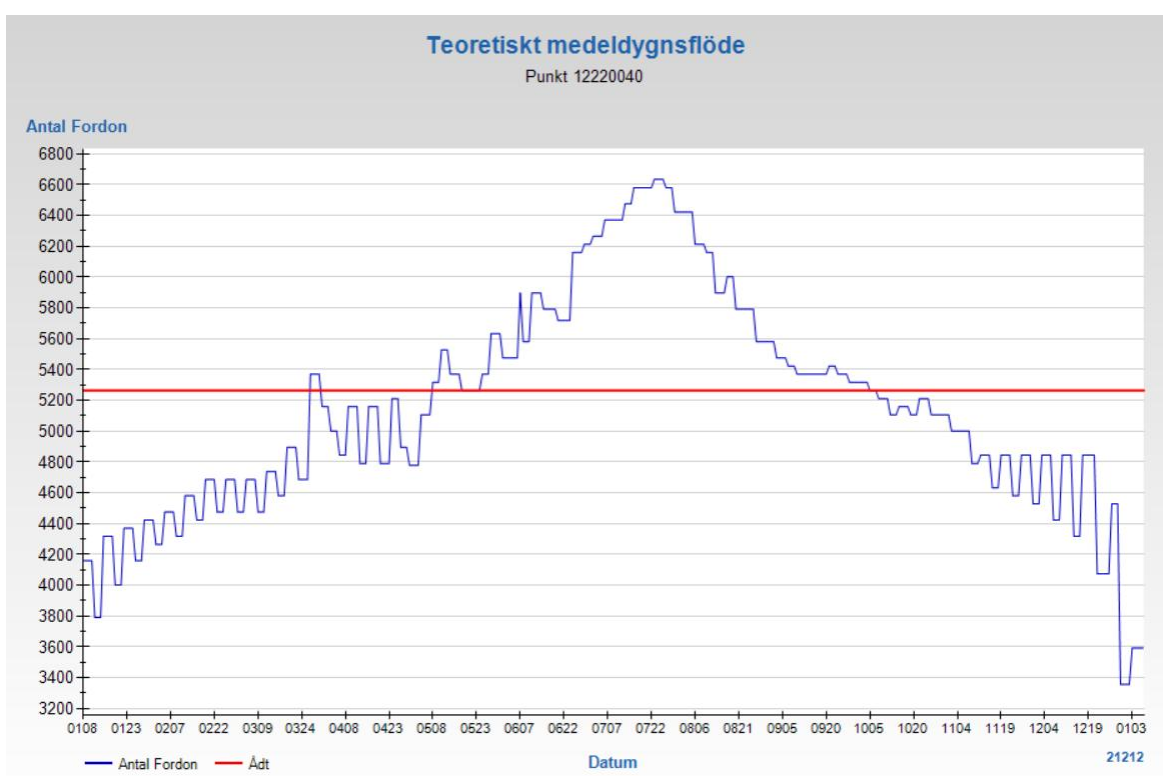
E45 är rekommenderad transportväg för transporter av farligt gods.

Korsningen är idag ett fyrvägsskäl i plan. Östmarkskorset är anslutet för väg 947 (Östmarksvägen) från Östmark till E45 och vidare in mot Torsby via Östmarksvägen eller Lasarettsvägen. Korsningen är också utryckningsväg för ambulans och räddningstjänsten som kommer via Lasarettsvägen. Boende väster om E45 bland annat på Kajsheden passerar E45 via korsningen på väg till Torsby centrum. När det är mycket trafik på E45 är det svårt för den korsande trafiken att ta sig över vägen. Denna situation uppstår främst då det är mycket trafik till Sälenområdet och Trysilfjällen. Gång- och cykeltrafiken har en planskild korsning under E45 för passager mellan Kajshedensidan och Torsbys centrala delar. Gång- och cykeltrafiken från Kajsheden söderut är idag hänvisade till E45 för att kunna passera över Röjdan.

Östmarkskorset har en viktig funktion för trafik mellan Torsby centrum och handelsområdet samt boende i Kajsenheden och även för de som bor västerut utmed vägen.

I anslutning till befintligt fyrvägsskäl mellan E45/E16 och Östmarksvägen/väg 947 finns det två mätpunkter för trafikflöden, en söder och en norr om korsningen. Vid den södra mätpunkten uppmättes år 2014 årsmedeldygnstrafiken (ÅDT) till 5 265 fordon/dygn, varav 11 % var tung trafik. Mätpunkten norr om korsningen visar ÅDT på 4 418 fordon/dygn varav 11 % var tung trafik år 2014. Skyltad hastighet på E45/E16 i korsningspunkten är 70 km/tim.

Trafikmängderna varierar under året och når en topp under påsktider och sommarhalvåret, se Figur 1.

Figur 1. Teoretiskt medeldygnsfloede vid Östmarkskorset.

Den senaste mätningen på väg 947 utfördes år 2007. ÅDT på väg 947 uppmättes till 1 888 fordon/dygn, varav 6 % var tung trafik. Skyltad hastighet på väg 947 (inom projektområdet) är 70 km/tim.

Trafiksäkerhetssituation

Vägskälet är idag inte anpassat till dagens trafikmängd och den höga andelen tung trafik som trafikerar sträckan. Dagens utformning medför att vägskälet inte håller tillräckligt god standard avseende trafiksäkerhet.

Den stora andel trafik på E45/E16 i kombination med svängande trafik från och till Östmarksvägen/väg 947 medför att såväl säkerheten som framkomligheten är bristfällig.

Olycksstatistik

Genom Transportstyrelsens databas för trafikolyckor, STRADA, kan statistik för polis- och sjukvårdsrapporterade olyckor tas fram. Olycksstatistiken visar att olyckstypen domineras av trafikolyckor med korsande motorfordon. I Bilaga 1 finns en karta som visar var olyckorna har inträffat.

Olyckstyp	Allvarliga olyckor (ISS 9-)	Måttliga olyckor (ISS 4-8)	Lindriga olyckor (ISS 1-3)	Totalt
S (singel- motorfordon)			1	1
K (korsande- motorfordon)		2	5	7
A (avsvängande motorfordon)			4	4
V6 (backning/vändning/U-sväng)			1	1
Totalt		2	11	13

Tabell 1. Olyckstyp och allvarlighetsgrad.

Underökningen utgår från 10 år. Från 2008 har totalt 13 olyckor rapporterats in i STRADA. År 2008, 2011, 2017 och 2018 fram till februari har inga olyckor rapporterats in, se Tabell 1 nedan. 2014 sattes fartkameror upp i Östmarkskorset. I STRADA går det att se en indikation på att antalet inrapporterade trafikolyckor har minskat, men det är svårt att avgöra på så kort tidsintervall. Dock har det på 10 år skett minst 1 olycka per år. Enligt VGU är acceptabla förväntade risknivåer mindre än 1 och helst mindre än 0,5 genomsnittsoluckyckor per år. Det innebär att det bör göras en åtgärd inom projektområdet för att öka trafiksäkerheten.

Årtal	Antal olyckor
2008	-
2009	1
2010	3
2011	-
2012	4
2013	1
2014	1
2015	1
2016	2
2017	-
Jan-feb 2018	-

Tabell 2. Antal olyckor per år.

Alternativet

Beskrivning

Alternativet innebär ombyggnad till förskjutna trevägskäl. Väg 947 (Östmarksvägen) ligger kvar i sin anslutning på Kajshedensidan. Östmarksvägens anslutning från centrumsidan förskjuts ca 200 meter söderut och Lasarettsvägen ansluts till denna. Trafiken till och från centrum leds via Östmarksvägen. Passage tvärs över E45/E16 sker med höger/vänster-sväng. Detta innebär att trafiken som ska passera över E45/E16 endas behöver korsa en trafikriktning i taget och kan invänta vänstersväng i ett separat körfält.

Figur 2. Idéskiss över förskjutna trevägsskäl vid Östmarkskorset.

Trafiksäkerhetsmässiga konsekvenser

Ombyggnaden av korsningen E45/E16 och Östmarksvägen/väg 947 förväntas markant minska risken för olyckor med korsande fordon som uppstår på grund av otydlighet i korsningen. Enligt VGU har ett fyrvägsskäl en mycket dyster olycksstatistik. Ur trafiksäkerhetssynpunkt bör en mindre korsningstyp väljas, förslagsvis förskjuten korsning, dvs två trevägskorsningar likt framtaget förslag för Östmarkskorset.

Slutsats

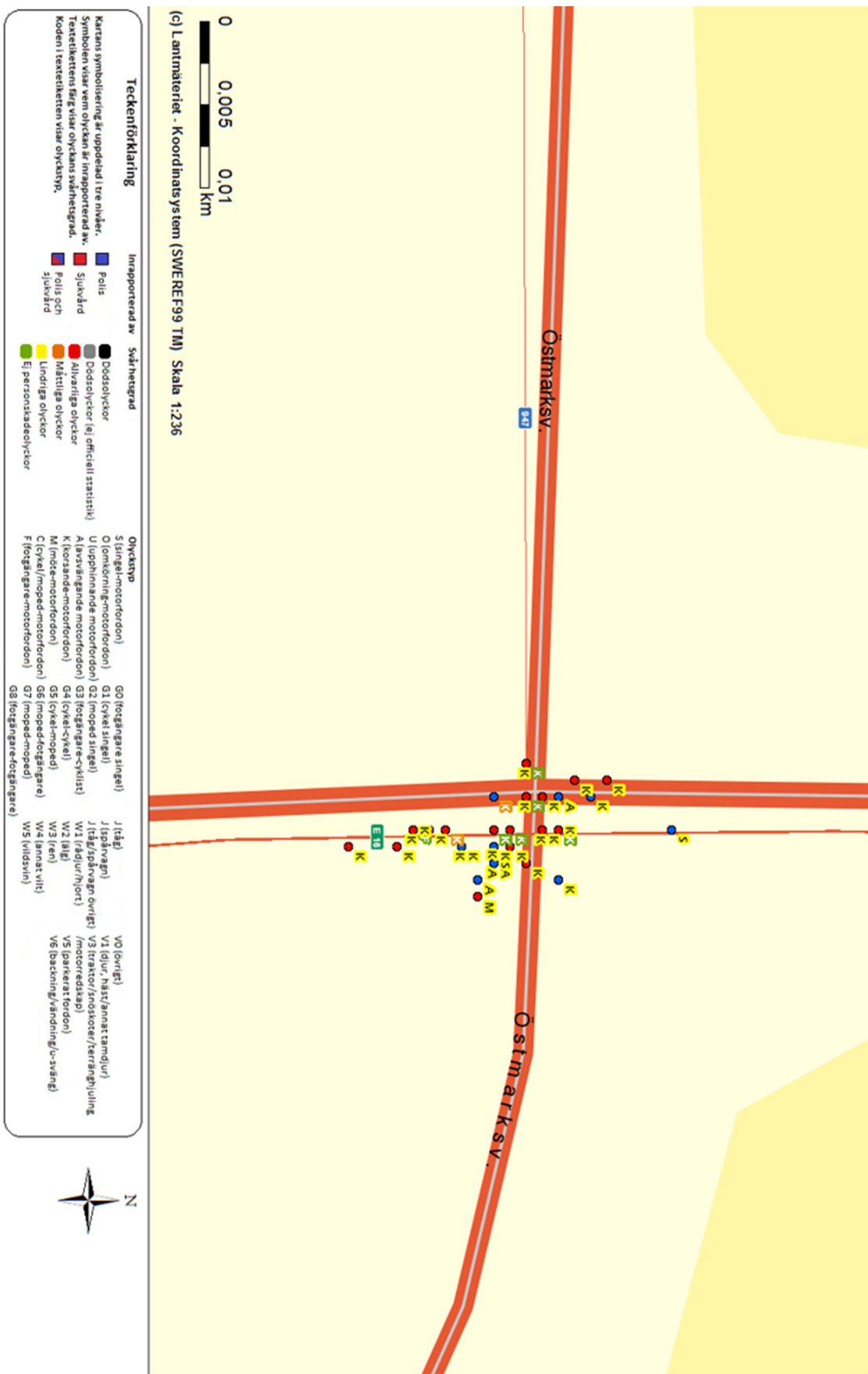
Olycksstatistiken inom projektområdet visar att det har skett minst 1 olycka per år sedan 2008 i Östmarkskorset. Enligt VGU bör risknivån minskas till, mindre än 1 eller helst mindre än 0,5 genomsnittsolyckor per år. För att uppnå en trafiksäker miljö behöver korsningen E45/E16 och Östmarksvägen/väg 947 byggas om.

Genom att bygga två förskjutna trevägskorsningar med separata körfält för svängande trafik från E45/E16 samt att Östmarksvägens anslutning till E45/E16 flyttas söderut, och väg 947 kompletteras med ett separat körfält för vänstersvängande trafik in till handelsområdet väster om E45/E16, förväntas antalet trafikolyckor minska genom att man väljer en mindre korsningstyp.

Att beakta i fortsatt projektering

Nästa steg i vägplaneprocessen är att fastställa vägplanen under hösten 2018 och invänta finansiering.

Bilaga 1

Trafikverket, 652 26 Karlstad. Besöksadress: Hamntorget.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se